

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2013/0407(COD)

21.1.2015

*****I**

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria siekiama užtikrinti tam tikrus nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme elementus
(COM(2013)0821 – C8-0427/2013 – 2013/0407(COD))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Nathalie Griesbeck

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento pakeitimai, išdėstomi dviejuose stulpeliuose

Išbrauktos teksto dalys žymimos *pusjuodžiu kursyvu* kairiajame stulpelyje. Pakeitimai žymimi *pusjuodžiu kursyvu* abiejuose stulpeliuose. Naujas tekstas žymimas *pusjuodžiu kursyvu* dešiniajame stulpelyje.

Kiekvieno pakeitimo antraštės pirmoje ir antroje eilutėse nurodoma atitinkama svarstomo teisės akto projekto dalis. Jei pakeitimas susijęs su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis.

Parlamento pakeitimai, pateikiami konsoliduoto teksto forma

Naujos teksto dalys žymimos *pusjuodžiu kursyvu*. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu „■“ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint *pusjuodžiu kursyvu*, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant. Nežymimi tik grynai techninio pobūdžio pakeitimai, kuriuos daro tarnybos, siekdamas parengti galutinį tekstą.

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....	5
AIŠKINAMOJI DALIS	34

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria siekiama užtikrinti tam tikrus nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme elementus

(COM(2013)0821 – C8-0427/2013 – 2013/0407(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2013)0821),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 82 straipsnio 2 dalies b punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0427/2013),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Teisės reikalų komiteto nuomonę (A8-0000/2015),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1

**Pasiūlymas dėl direktyvos
-1 konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(-1) 1948 m. Jungtinių Tautų visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kiekvienas, kaltinamas baudžiamojo nusikaltimo padarymu, turi teisę būti laikomas nekaltu tol, kol jo kaltumas įstatymo nustatyta tvarka neįrodomas viešame teismo

procese, kuriame jam buvo suteiktos visos būtinos gynybos garantijos. Teisė į teisingą bylos nagrinėjimą įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 48 straipsnyje, Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnyje ir Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 14 straipsnyje. Chartijos 48 straipsnio 1 dalyje užtikrinama teisė į nekaltumo prezumpciją;

Or. fr

Pagrindimas

Reikia priminti, kad direktyva grindžiama ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija bei Europos žmogaus teisių konvencija.

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(1) šia direktyva siekiama sustiprinti teisę į teisingą bylos nagrinėjimą baudžiamajame procese, nustatant būtiniausias taisykles dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant bylą teisme elementų;

Pakeitimas

(1) šia direktyva siekiama sustiprinti teisę į teisingą bylos nagrinėjimą baudžiamajame procese, nustatant būtiniausias taisykles dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant bylą teisme elementų, ***ir garantuoti, kad visoje Sąjungoje būtų užtikrinta to paties lygio ir pakankamai aukšta įtariamųjų ir kaltinamųjų apsauga ir jiems numatytos atitinkamos procesinės garantijos;***

Or. fr

Pakeitimas3

Pasiūlymas dėl direktyvos 2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(2) nustačius direktyvoje būtiniausias taisykles dėl įtariamųjų arba kaltinamųjų procesinių teisių apsaugos, turėtų padidėti valstybių narių pasitikėjimas kitų valstybių narių baudžiamojo teisingumo sistemomis, todėl sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimas turėtų tapti paprastesnis. ***Nustačius tokias bendras būtiniausias taisykles, turėtų dingti kliūtys laisvam piliečių judėjimui valstybių narių teritorijomis;***

Pakeitimas

(2) nustačius direktyvoje būtiniausias taisykles dėl įtariamųjų arba kaltinamųjų procesinių teisių apsaugos, turėtų padidėti valstybių narių pasitikėjimas kitų valstybių narių baudžiamojo teisingumo sistemomis, todėl sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimas turėtų tapti paprastesnis.

Or. fr

Pagrindimas

Nors pagal šią direktyvą gali būti netiesiogiai daromas poveikis laisvam piliečių judėjimui, pasiūlyme nėra nė vieno elemento, kuriuo būtų konkrečiai siekiama tokio tikslo.

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl direktyvos 6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(6) ši direktyva turėtų būti taikoma ***tik*** baudžiamajam procesui. ***I šios direktyvos taikymo sritį nepatenka administracinės sankcijos, taikomos administracinių institucijų, pvz., atliekančių konkurencijos, prekybos, mokesčių, finansinių paslaugų arba kitus tyrimus, taip pat civilinės teisės sankcijos;***

Pakeitimas

(6) ši direktyva turėtų būti taikoma baudžiamajam procesui.

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec les amendements ajoutant des considérants 6bis et 6ter.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au sens de l'article 6 de la Convention européenne. Ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl direktyvos 6 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(6a) atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, kai ginčas patenka į baudžiamąją sritį, kaip apibrėžta EŽTT, taikomos teisingo bylos nagrinėjimo garantijos. Taigi to, ar procesas yra baudžiamojo pobūdžio, ne visada galima nustatyti išimtinai remiantis tuo, kaip tas procesas kvalifikuojamas pagal nacionalinę teisę. Norint pasiekti Sutarčių bei šios direktyvos tikslus ir visapusiškai gerbti pagrindines teises, be kita ko, nustatytas Chartijoje ir EŽTK, taikant direktyvą reikia atsižvelgti ne tik į tai, kaip oficialiai procesas kvalifikuojamas pagal nacionalinę teisę, bet ir į patį nusikalstamos veikos pobūdį ir į atitinkamam asmeniui gresiančios bausmės griežtumo laipsnį;

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec les amendements modifiant le considérant 6 et ajoutant un considérant 6ter.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au sens de l'article 6 de la Convention européenne. Ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

Pakeitimas6

Pasiūlymas dėl direktyvos 6 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(6b) todėl šioje direktyvoje numatytas garantijas reikia taikyti visuose procesuose, kuriuose kaip bausmės gali būti taikomos ribojamosios priemonės, pvz., laisvės atėmimas, išskyrus procesus, kurie dėl savo pobūdžio, trukmės ir įgyvendinimo sąlygų negalėtų sukelti didelės žalos, taip pat procesuose, kurie gali baigtis įrašų nuosprendžių registre. Visais šiais atvejais tai, kad procesai nebuvo pradėti dėl veiksmų, kurie pagal nacionalinę teisę laikomi nusikalstama veika, nevyksta baudžiamajame teisme ir nesusiję su sankcijomis, kurios pagal nacionalinę teisę oficialiai laikomos baudžiamosiomis, neturėtų būti kliūtis taikyti šią direktyvą;

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec les amendements modifiant le considérant 6 et ajoutant un considérant 6bis.

Il se fonde sur la jurisprudence Engel (CEDH Affaire Engel et autres c. Pays-Bas du 8 juin 1976), suivie en permanence tant par la CEDH et la CJUE, qui définit la "matière pénale" au

sens de l'article 6 de la Convention européenne. Ressortissent à la "matière pénale" les privations de liberté susceptibles d'être infligées à titre répressif. La matière pénale ne se limite donc pas au droit pénal et à la procédure pénale formels, mais à un domaine plus large, et peut notamment englober ce qui ressortit, dans le droit interne des États parties, à la procédure disciplinaire ou aux procédures se déroulant devant des autorités administratives, etc.

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl direktyvos 8 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(8a) ši direktyva taip pat turėtų būti taikoma juridiniams asmenims, kurie yra įtariamai arba kaltinami padarę nusikalstamą veiką;

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec les amendements proposés aux considérants 9, 10 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl direktyvos 9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(9) šioje direktyvoje nustatomi įvairūs tam

(9) šioje direktyvoje nustatomi įvairūs tam

tikrų fizinių ir juridinių asmenų teisės į nekaltumo prezumpciją aspektų apsaugos reikalavimai ir apsaugos lygiai. **Tokia fizinių asmenų apsauga dažnai pabrėžiama Europos žmogaus teisių teismo praktikoje. Tačiau Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pripažino, kad su nekaltumo prezumpcija susijusias teises juridiniai asmenys įgyja kitaip nei fiziniai asmenys;**

tikrų fizinių ir juridinių asmenų teisės į nekaltumo prezumpciją aspektų apsaugos reikalavimai ir apsaugos lygiai.

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 10 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl direktyvos 10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(10) šiuo nacionalinės teisėkūros ir nacionalinių teismų bei Teisingumo Teismo praktikos raidos etapu ankstoka Sąjungos lygiu priimti teisės aktus, reglamentuojančius juridinių asmenų teisę į nekaltumo prezumpciją;

Pakeitimas

Išbraukta.

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 9 et 11.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl direktyvos 11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(11) juridinių asmenų teisės į nekaltumo prezumpciją apsauga turėtų būti užtikrinta nustatytomis teisinėmis apsaugos priemonėmis ir teismų praktika, nuo kurios raidos ateityje turėtų priklausyti Sąjungos veiksmų būtinybė;

Išbraukta.

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8bis nouveau, 9 et 10.

Les personnes morales, comme les personnes physiques, doivent être prises en compte dans le champ d'application de la Directive. Les poursuites pénales menées à l'encontre des personnes morales doivent être traitées avec la même intégrité que pour les personnes physiques. En outre, le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl direktyvos 11 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(11a) ši direktyva turėtų būti taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 86 straipsnio 1 dalyje nurodytos Europos prokuratūros inicijuotuose procesuose;

Or. fr

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl direktyvos 11 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(11b) jei asmuo, kuris nėra įtariamasis arba kaltinamasis, pavyzdžiui, liudytojas, tampa įtariamuoju arba kaltinamuoju, turėtų būti gerbiama to asmens teisė į nekaltumo prezumpciją ir teisė atsisakyti duoti parodymus prieš save, be to, jis turėtų turėti teisę tylėti, kaip patvirtinta Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje. Todėl šioje direktyvoje pateikiama aiški nuoroda į praktinį atvejį, kai asmuo per policijoje, kitoje teisėsaugos institucijoje arba teisminėje institucijoje atliekamą apklausą baudžiamajame procese tampa įtariamuoju arba kaltinamuoju. Kai tokios apklausos metu asmuo, kuris nėra įtariamasis arba kaltinamasis, tampa įtariamuoju arba kaltinamuoju, apklausa turėtų būti nedelsiant sustabdoma. Tačiau apklausą turėtų būti galima tęsti, jei atitinkamas asmuo buvo informuotas, kad jis yra įtariamasis arba kaltinamasis, ir jei jis gali visapusiškai naudotis šioje

direktyvoje numatytomis teisėmis ir kitomis procesinėmis teisėmis, pvz., teise turėti advokatą;

Or. fr

Pagrindimas

Direktyva turi būti taikoma ne tik asmenims, kurie yra oficialiai įtariami arba kaltinami, bet ir šaukimą gavusiems arba kaip liudytojai apklausiamiems asmenims, kurie vykstant apklausai tampa arba gali tapti įtariamaisiais. Šis pakeitimas atitinka EŽTT praktiką: 2010 m. spalio 14 d. Sprendimas Brusco prieš Prancūziją.

Pakeitimas 13

**Pasiūlymas dėl direktyvos
13 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13a) (13a) šioje direktyvoje sąvoka „viešas pareiškimas“ turėtų reikšti bet koki oficialų, neoficialų arba neformalų pareiškimą, kuriame pateikiama informacija apie vykstantį baudžiamąjį procesą ir kurio turinys yra susijęs su nusikalstama veika;

Or. fr

Pagrindimas

4 straipsnis, susijęs su kaltinamųjų arba įtariamųjų apsauga nuo pareiškimų apie kaltumą, yra esminė šios direktyvos nuostata. Tačiau reikia tiksliau apibrėžti jo turinį ir pateikti aiškias šio straipsnio taikymo gaires, ypač dėl to, ką reiškia „viešas pareiškimas“.

Pakeitimas 14

**Pasiūlymas dėl direktyvos
13 b konstatuojamoji dalis (nauja)**

(13b) (13b) šioje direktyvoje sąvoka „valdžios institucijos“ turi būti suprantama plačiąja prasme ir turėtų reikšti ne tik su baudžiamuoju procesu susijusias teismines ir policijos institucijas ir kitas teismines, policijos ar teisėsaugos institucijas, bet ir visas kitas valdžios institucijas, visus valstybei arba valdžios institucijoms atstovaujančius asmenis, visus valdžios institucijų darbuotojus ar tarnautojus ir visus viešuosius asmenis;

Or. fr

Pagrindimas

4 straipsnis, susijęs su kaltinamųjų arba įtariamųjų apsauga nuo pareiškimų apie kaltumą, yra esminė šios direktyvos nuostata. Tačiau reikia tiksliau apibrėžti jo turinį ir pateikti aiškias šio straipsnio taikymo gaires, ypač dėl to, ką reiškia „viešas pareiškimas“.

Be to, reikia atsižvelgti į aiškią EŽTT praktiką (1995 m. vasario 10 d. Sprendimas Allenet de Ribemont prieš Prancūziją; 2010 m. spalio 10 d. Sprendimas Daktaras prieš Lietuvą; 2002 m. kovo 26 d. Sprendimas Butkevičius prieš Lietuvą)..

Pakeitimas 15

**Pasiūlymas dėl direktyvos
13 c konstatuojamoji dalis (nauja)**

(13c) (13c) viešų pareiškimų draudimas iki galutinio apkaltinamojo nuosprendžio, numatytas šioje direktyvoje, turėtų būti taikomas visomis aplinkybėmis, įskaitant interviu ir žiniasklaidos ar kartu su žiniasklaida parengtus pranešimus, nepažeidžiant spaudos laisvės. Todėl valstybės narės turėtų priimti priemones, kuriomis būtų draudžiama valdžios institucijoms teikti ar atskleisti žiniasklaidai informaciją apie vykstančius baudžiamuosius procesus, pažeidžiant

nekaltumo prezumpciją. Siekiant šio tikslo, valstybės narės taip pat turėtų būti skatinamos bendradarbiaujant su žiniasklaida priimti etikos kodeksus;

Or. fr

Pagrindimas

Šis pakeitimas susijęs su 4 straipsnio 2 dalies (nauja) pakeitimu.

Žiniasklaida ir spauda nuolat pažeidžia nekaltumo prezumpciją. Pakeitimu siekiama užtikrinti, kad valstybės narės turėtų tinkamus teisės aktus, užkirstų kelią šiam pavojui ir būtų išvengta, kad valdžios institucijos neatskleistų žiniasklaidai su baudžiamaisiais procesais susijusios kartais konfidencialios informacijos ar dokumentų.

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl direktyvos 15 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(15) tačiau kai kuriais atvejais prievolės įrodyti perkėlimas gynybai nekaltumo prezumpcijos principą turėtų atitikti tol, kol garantuojamos tam tikros apsaugos priemonės: reikėtų užtikrinti, kad fakto arba teisės prezumpcijoms būtų taikomi pagrįsti apribojimai, atsižvelgiant į tai, kas svarbu, neatimant gynybos teisių, ir kad jas būtų įmanoma paneigti, pvz., pateikus naujus įrodymus dėl švelninančių aplinkybių arba esant force majeure;

Išbraukta.

Or. fr

Pagrindimas

Prievolės įrodyti perkėlimas baudžiamuosiuose procesuose nepriimtinas. Principas, pagal kurį prievolė įrodyti tenka kaltintojui, turi būti paliktas toks, koks yra.

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl direktyvos 16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(16) teisė savęs neapkaltinti ir neduoti parodymų prieš save yra **svarbus** nekaltumo prezumpcijos **elementas**. **Įtariamieji arba kaltinamieji, paprašyti** išdėstyti faktus arba atsakyti į klausimus, **neturėtų būti verčiami** duoti parodymus arba pateikti dokumentus ar informaciją, kuria remiantis jie apkaltintų save padarius kokią nors nusikalstamą veiką;

Pakeitimas

(16) teisė savęs neapkaltinti ir neduoti parodymų prieš save **bei teisė tylėti** yra **esminiai** nekaltumo prezumpcijos **elementai**. **Šios teisės draudžia kompetentingoms institucijoms iš įtariamųjų arba kaltinamųjų, paprašytų** išdėstyti faktus arba atsakyti į klausimus, **reikalauti ar juos versti – nesvarbu, kokiais būdais** – duoti parodymus arba pateikti dokumentus ar informaciją, kuria remiantis jie apkaltintų save padarius kokią nors nusikalstamą veiką;

Or. fr

Pagrindimas

Il est nécessaire d'insister davantage sur l'interdiction de contraindre ou forcer les personnes accusées ou poursuivies. Il faut qu'apparaisse clairement dans la Directive que toute utilisation de violence physique ou psychologique ou de menace contre une personne soupçonnée ou accusée est interdite, en ce qu'elle violerait le droit à la dignité humaine et à un procès équitable. Cet amendement se fonde sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Masri c. Macédoine, 2012, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012).

Il est également nécessaire de préciser clairement que le droit de garder le silence ne se borne pas aux affaires dans lesquelles l'accusé a été soumis à une pression ou bien dans lesquelles on a carrément passé outre sa volonté ; ce droit se trouve également compromis lorsque, le suspect ayant choisi de garder le silence pendant l'interrogatoire, les autorités usent d'un subterfuge pour lui soutirer des aveux ou d'autres déclarations l'incriminant qu'elles n'ont pu obtenir au cours de l'interrogatoire, selon la jurisprudence de la Cour Allan c. UK du 5 novembre 2002.

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl direktyvos 17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(17) turėtų būti ribojama bet kokia prievarta, kurios tikslas – priversti įtariamąjį arba kaltinamąjį pateikti informaciją. Siekiant nustatyti, ar panaudojus prievartą nebuvo pažeistos šios teisės, reikėtų atsižvelgti į toliau nurodytus veiksnius ir į visas su byla susijusias aplinkybes: parodymams išgauti panaudotos prievartos pobūdį ir laipsnį, viešojo intereso svarbą tyrimui ir bausmę už padarytą veiką, bet kokias susijusias procesines apsaugos priemones ir taip gautos medžiagos panaudojimo paskirtį. Tačiau prievartos prieš įtariamuosius arba kaltinamuosius, siekiant priversti juos teikti informaciją, susijusių su prieš juos pateiktais kaltinimais, laipsnis net dėl priežasčių, susijusių su saugumu ir viešąja tvarka, neturėtų užgožti pačios teisių savęs neapkaltinti ir tylėti esmės;

Pakeitimas

Išbraukta.

Or. fr

Pagrindimas

Direktyvoje minėti, kad valdžios institucijos gali naudoti prievartą prieš įtariamuosius arba kaltinamuosius, kad gautų iš jų informacijos, yra nepriimtina. Direktyvoje reikia aiškiai nurodyti, kad prieš įtariamuosius ar kaltinamuosius draudžiama naudoti bet kokią fizinę ar psichologinę prievartą ar jiems grasinti, nes tai pažeistų teisę į žmogaus orumą ir teisingą bylos nagrinėjimą.

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl direktyvos 19 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(19a) naudojimasis teise tylėti niekada negali būti laikomas faktų patvirtinimu. taigi naudojimasis teise tylėti jokiam etape negali būti panaudotas prieš įtariamąjį ar kaltinamąjį. Be to, jokia sankcija negali būti taikoma įtariamajam ar kaltinamajam, kuris vykstant tyrimui atsisako duoti parodymų prieš save ar save apkaltinti arba pageidauja pasinaudoti savo teise tylėti;

Or. fr

Pagrindimas

Reikia aiškiai nurodyti, ką praktiškai reiškia naudojimasis teise tylėti, ir kad naudojimasis šia teise negali būti laikomas faktų patvirtinimu.

Pakeitimas 20

Pasiūlymas dėl direktyvos 20 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(20a) bet kokie įrodymai, gauti pažeidžiant teisę savęs neapkaltinti ir neduoti parodymų prieš save arba pažeidžiant teisę tylėti, t. y. šioje direktyvoje įtvirtintas teisės, yra pripažįstami nepriimtinais. Bet kokie įrodymai, gauti pažeidžiant EŽTK 3 straipsnį dėl kankinimų draudimo, yra nepriimtini. Jei baudžiamojo proceso metu pasitelkiami pareiškimai arba įrodymai, gauti pažeidus šias teises, visas procesas automatiškai tampa neteisingas. Šie principai galioja ne tik tais atvejais, kai nuo elgesio, kuriuo pažeidžiamas EŽTK 3 straipsnis, nukenčia pats kaltinamasis, bet ir kai nukenčia trečiasis

asmuo;

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec l'amendement concernant l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout Etat partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unies qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

Pakeitimas 21

Pasiūlymas dėl direktyvos 21 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(21a) teisė dalyvauti nagrinėjant bylą teisme yra pagrindinė teisė. Todėl, procesas gali vykti nedalyvaujant įtariamajam ar kaltinamajam tik tuo atveju, jei įtariamasis ar kaltinamasis aiškiai ir nedviprasmiškai, po to, kai buvo tinkamai informuotas, atsisakė teisės dalyvauti nagrinėjant jo bylą teisme ir jeigu jam tame procese yra atstovaujama. Įtariamasis arba kaltinamasis gali nedalyvauti procese tik tuo atveju, jei už nusikalstamą veiką, dėl kurios iškelta ši byla, skiriama bauda, ir privalo dalyvauti, jei už šią veiką baudžiama laisvės atėmimo bausme;

Or. fr

Pagrindimas

Baudžiamasis procesas, vykstantis nedalyvaujant kaltinamajam, savaime yra kaltinamojo procesinių teisių pažeidimas. EŽTT praktika (2006 m. kovo 1 d. Sprendimas Sejdocic prieš Italiją; 2005 m. kovo 24 d. Sprendimas Stoichkov prieš Bulgariją) aiškiai rodo, kad asmens asmeninis dalyvavimas procese yra EŽTK 6 straipsnio 1 ir 3 dalyse įtvirtinta pagrindinė teisė. Todėl būtina itin griežtai apriboti atvejus, kai teismo sprendimas gali būti priimtas in absentia.

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl direktyvos 22 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(22) tačiau kaltinamojo teisė dalyvauti nagrinėjant bylą teisme nėra absoliuti. Tam tikromis sąlygomis kaltinamasis savo valia gali tiesiogiai **arba nebyliu sutikimu, tačiau nevienareikšmiškai** tos teisės atsisakyti;

Pakeitimas

(22) tačiau kaltinamojo teisė dalyvauti nagrinėjant bylą teisme nėra absoliuti. Tam tikromis sąlygomis kaltinamasis savo valia gali tiesiogiai **ir nedviprasmiškai** tos teisės atsisakyti;

Or. fr

Pagrindimas

Teisės dalyvauti savo procese negalima atsisakyti nebyliu sutikimu. Baudžiamasis procesas, vykstantis nedalyvaujant kaltinamajam, savaime yra kaltinamojo procesinių teisių pažeidimas. EŽTT praktika (2006 m. kovo 1 d. Sprendimas Sejdocic prieš Italiją; 2005 m. kovo 24 d. Sprendimas Stoichkov prieš Bulgariją) aiškiai rodo, kad asmens asmeninis dalyvavimas procese yra EŽTK 6 straipsnio 1 ir 3 dalyse įtvirtinta pagrindinė teisė.

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl direktyvos 24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(24) ši direktyva neturėtų reglamentuoti formų ir metodų, įskaitant procesinius reikalavimus, kuriais vadovaujasi siekiant šioje direktyvoje nurodytų

Pakeitimas

Išbraukta.

rezultatų, susijusių su teise dalyvauti nagrinėjant bylą teisme, kadangi tai yra valstybių narių nacionalinės teisės klausimas;

Or. fr

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl direktyvos 25 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(25) sprendžiant, ar būdas, kuriuo teikiama informacija, yra tinkamas norint užtikrinti, kad asmuo žinotų apie teisminį nagrinėjimą, tam tikrais atvejais taip pat **būtu galima** ypač atsižvelgti į atitinkamo asmens pastangas sužinoti jam skirtą informaciją;

Pakeitimas

(25) sprendžiant, ar būdas, kuriuo teikiama informacija, yra tinkamas norint užtikrinti, kad asmuo žinotų apie teisminį nagrinėjimą, tam tikrais atvejais taip pat **reikia** ypač atsižvelgti į **valdžios institucijų pastangas informuoti atitinkamą asmenį ir į** atitinkamo asmens pastangas sužinoti jam skirtą informaciją;

Or. fr

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl direktyvos 26 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(26) Sąjungos teisės veiksmingumo principas reikalauja, kad valstybės narės numatytų tinkamas ir veiksmingas pažeistų teisių, kurios asmenims suteiktos pagal Sąjungos teisę, gynimo priemones. Pažeidus kurį nors iš šioje direktyvoje nustatytų principų ir pasirinkus veiksmingą teisių gynimo priemonę, įtariamųjų arba kaltinamųjų padėtis turėtų **kuo labiau** atitikti tą padėtį, kurioje jie būtų, jeigu pažeidimo būtų nebuvo;

Pakeitimas

(26) Sąjungos teisės veiksmingumo principas reikalauja, kad valstybės narės numatytų tinkamas ir veiksmingas pažeistų teisių, kurios asmenims suteiktos pagal Sąjungos teisę, gynimo priemones. Pažeidus kurį nors iš šioje direktyvoje nustatytų principų ir pasirinkus veiksmingą teisių gynimo priemonę, įtariamųjų arba kaltinamųjų padėtis turėtų atitikti tą padėtį, kurioje jie būtų, jeigu pažeidimo būtų nebuvo;

Pakeitimas 26

Pasiūlymas dėl direktyvos 26 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(26a) be to, valstybės narės turėtų įdiegti atitinkamus žalos, patirtos pažeidus vieną iš šioje direktyvoje nustatytų teisių, atlyginimo mechanizmus;

Or. fr

Pakeitimas 27

Pasiūlymas dėl direktyvos 2 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Ši direktyva taikoma baudžiamosios veikos padarymu įtariamiesiems arba kaltinamiems fiziniams asmenims iki pat **baudžiamojo proceso** pabaigos.

Ši direktyva taikoma baudžiamosios veikos padarymu įtariamiesiems arba kaltinamiems fiziniams **ir juridiniams** asmenims **nuo to laiko, kai jie tampa įtariamaisiais arba kaltinamaisiais, visais baudžiamojo proceso etapais** iki pat **jo** pabaigos.

Or. fr

Pagrindimas

Premièrement, cet amendement est en lien avec les amendements concernant les considérants 8nouveau, 9, 10 et 11.

Le droit pénal européen prévoit déjà la responsabilité des personnes morales, ainsi que des sanctions contre elles (par exemple dans la Directive 2011/92/UE du 13 décembre 2011 relative à la lutte contre l'abus sexuels et l'exploitation sexuelle des enfants, ou la Directive 2013/40/UE du 12 août 2013 relative aux attaques contre les systèmes d'information). Si le droit européen prévoit la possibilité de sanctions des personnes morales, il est essentiel de leur garantir des droits procéduraux.

En outre, cet amendement insiste pour que le droit à la présomption d'innocence s'applique dès le moment où la personne est soupçonnée ou poursuivie et à tous les stades de la procédure.

Pakeitimas 28

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio pirma pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės **užtikrina**, kad iki galutinio apkaltinamojo nuosprendžio viešuose pareiškimuose ir oficialiuose sprendimuose valdžios institucijos įtariamųjų arba kaltinamųjų neapibūdintų kaip **nuteistųjų**.

Pakeitimas

Valstybės narės **turi imtis visų reikiamų priemonių**, kad iki galutinio apkaltinamojo nuosprendžio viešuose pareiškimuose ir oficialiuose sprendimuose valdžios institucijos įtariamųjų arba kaltinamųjų neapibūdintų kaip **kaltų ar nesudarytų vaizdo, kad šie asmenys yra kalti**.

Or. fr

Pagrindimas

Šiuo pakeitimu siekiama sustiprinti pasiūlymo dėl direktyvos 4 straipsnį dėl apsaugos nuo pareiškimų apie kaltumą ir valstybių narių prievolių.

Be to, šis pakeitimas atitinka EŽTT praktiką (1983 m. kovo 25 d. Sprendimas Minelli prieš Šveicariją), pagal kurią nekaltumo prezumpcija pažeidžiama, jei pareiškimas apie asmenį sudaro vaizdą, kad jis kaltas.

Pakeitimas 29

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės užtikrina, kad pažeidus šį reikalavimą būtų taikomos atitinkamos priemonės.

Pakeitimas

Valstybės narės užtikrina, kad pažeidus šį reikalavimą būtų taikomos atitinkamos priemonės **ir kad įtariamasis arba kaltinamasis, kurio teisė į nekaltumo prezumpciją buvo pažeista, turėtų teisę į veiksmingą teisinę gynybą**.

Or. fr

Pakeitimas 30

Pasiūlymas dėl direktyvos 4 straipsnio 2 a ir 3 b dalys (naujos)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės priima priemones, kuriomis draudžiama valdžios institucijoms teikti ar atskleisti žiniasklaidai informaciją apie vykstančius baudžiamuosius procesus, pažeidžiant nekaltumo prezumpciją.

Valstybės narės užtikrina, kad pažeidus šį reikalavimą būtų taikomos atitinkamos priemonės ir kad įtariamasis arba kaltinamasis, kurio teisė į nekaltumo prezumpciją buvo pažeista, turėtų teisę į veiksmingą teisinę gynybą.

Or. fr

Pagrindimas

Žiniasklaida ir spauda nuolat pažeidžia nekaltumo prezumpciją. Pakeitimu siekiama užtikrinti, kad valstybės narės turėtų tinkamus teisės aktus, kad užkirstų kelią šiam pavojui ir būtų išvengta, kad valdžios institucijos neatskleistų žiniasklaidai su baudžiamaisiais procesais susijusios kartais konfidencialios informacijos ar dokumentų.

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad prievolė įrodyti įtariamųjų arba kaltinamųjų kaltumą tektų baudžiamąjį persekiojimą vykdančiai šaliai. Tai nepažeidžia jokių *ex officio* faktų nustatymo įgaliojimų, kuriuos turi bylą nagrinėjantis teismas.

1. Valstybės narės užtikrina, kad prievolė įrodyti įtariamųjų arba kaltinamųjų kaltumą tektų baudžiamąjį persekiojimą vykdančiai šaliai. Tai nepažeidžia jokių *ex officio* faktų nustatymo įgaliojimų, kuriuos turi bylą nagrinėjantis teismas, ***ir atsakovo teisės pateikti įrodymus pagal taikytinas nacionalines taisykles.***

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Valstybės narės užtikrina, kad bet kokia prielaida, kuria remiantis prievolė įrodyti perkeliama įtariamiesiems arba kaltinamiesiems, būtų pakankamai reikšminga, kad būtų galima pagrįsti to principo atmetimą, ir kad ją būtų įmanoma paneigti.

Siekiant paneigti tokią prielaidą, gynybai pakanka pateikti užtekinai įrodymų, kuriais remiantis kiltų pagrįstų abejonių dėl įtariamųjų arba kaltinamųjų kaltumo.

Pakeitimas

Išbraukta.

Or. fr

Pagrindimas

Prievolės įrodyti perkėlimas baudžiamuosiuose procesuose nepriimtinas. Principas, pagal kurį prievolė įrodyti tenka kaltintojui, turi būti paliktas toks, koks yra.

Pakeitimas 33

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Valstybės narės užtikrina, kad bylą nagrinėjančiam teismui vertinant įtariamąjo arba kaltinamojo kaltumą ir kilus **bet kokiai pagrįstai** abejonei jo kaltumu minėtas asmuo būtų išteisintas.

Pakeitimas

3. Valstybės narės užtikrina, kad **abejonės vykstant baudžiamajam procesui visada būtų vertinamos įtariamąjo arba kaltinamojo naudai ir kad** bylą nagrinėjančiam teismui vertinant įtariamąjo arba kaltinamojo kaltumą ir kilus abejonei jo kaltumu. minėtas asmuo būtų išteisintas.

Or. fr

Pagrindimas

Jei esama abejonių dėl įtariamojo arba kaltinamojo kaltumo, ta abejonė turi būti aiškinama jo naudai, t. y. jis turi būti išteisintas arba paleistas remiantis teisiniu principu „in dubio pro reo“.

Be to, reikia išbraukti žodį „pagristai“.

Pakeitimas 34

Pasiūlymas dėl direktyvos 6 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Naudojimas teise savęs neap kaltinti ar neduoti parodymų prieš save jokiais aplinkybėmis neturi būti laikomas faktų patvirtinimu.

Or. fr

Pagrindimas

Reikia pabrėžti, kad naudojimas teise savęs neap kaltinti ir neduoti parodymų prieš save bei naudojimas teise tylėti jokiais aplinkybėmis neturi būti laikomi faktų patvirtinimu.

Pakeitimas 35

Pasiūlymas dėl direktyvos 6 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Įtariamųjų arba kaltinamųjų apsisprendimas pasinaudoti teise savęs neap kaltinti ir neduoti parodymų prieš save neturi būti panaudotas prieš juos vėlesnėje proceso stadijoje ***ir neturi būti laikomas faktų patvirtinimu.***

3. Įtariamųjų arba kaltinamųjų apsisprendimas pasinaudoti teise savęs neap kaltinti ir neduoti parodymų prieš save neturi būti panaudotas prieš juos vėlesnėje proceso stadijoje.

Tačiau valstybės narės gali atsizvelgti į įtariamojo ar kaltinamojo duotus parodymus, kai sprendžiama, kokią konkrečiai sankciją taikyti.

Pagrindimas

Frazė „ir neturi būti laikomas faktų patvirtinimu“ išbraukta, nes ji įrašyta į 6 straipsnio 2a dalį (nauja).

Antru pakeitimo sakiniu siekiama atsižvelgti į situacijas, kai įtariamieji ar kaltinamieji vykstant baudžiamajam procesui duoda parodymus. Teisminė institucija gali į juos atsižvelgti svarstydamą, kokią sankciją taikyti tam asmeniui.

Pakeitimas 36**Pasiūlymas dėl direktyvos
6 straipsnio 4 dalis***Komisijos siūlomas tekstas**Pakeitimas*

4. Bet kokie įrodymai, gauti pažeidžiant šio straipsnio nuostatas, teisme nepriimami, nebent, pasirėmus tokiais įrodymais, nebus pažeistas bendras proceso teisingumas.

Išbraukta.*Pagrindimas*

Ce paragraphe a été supprimé car intégré dans l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unis contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unis qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

Pakeitimas 37

Pasiūlymas dėl direktyvos 7 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Naudojimasis teise tylėti jokiomis aplinkybėmis neturi būti laikomas faktų patvirtinimu.

Or. fr

Pagrindimas

Reikia pabrėžti, kad naudojimasis teise savęs neapkaltinti ir neduoti parodymų prieš save bei naudojimasis teise tylėti jokiomis aplinkybėmis neturi būti laikomas faktų patvirtinimu.

Pakeitimas 38

Pasiūlymas dėl direktyvos 7 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Įtariamųjų arba kaltinamųjų apsisprendimas pasinaudoti teise tylėti neturi būti panaudotas prieš juos vėlesnėje proceso stadijoje **ir neturi būti laikomas faktų patvirtinimu.**

3. Taigi naudojimasis teise tylėti jokiam procese neturi būti panaudotas prieš įtariamąjį arba kaltinamąjį.

Or. fr

Pagrindimas

Frazė „ir neturi būti laikomas faktų patvirtinimu“ išbraukta, nes ji įrašyta į 7 straipsnio 2a dalį (nauja).

Pakeitimas 39

Pasiūlymas dėl direktyvos 7 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

4. Bet kokie įrodymai, gauti pažeidžiant šio straipsnio nuostatas, teisme nepriimami, nebent, pasirėmus tokiais įrodymais, nebus pažeistas bendras proceso teisingumas.

Pakeitimas

Išbraukta.

Or. fr

Pagrindimas

Ce paragraphe a été supprimé car intégré dans l'article 10 sur les voies de droit.

Il se fonde sur la Convention des Nations Unis contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unis qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

Pakeitimas 40

Pasiūlymas dėl direktyvos 8 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Valstybės narės gali numatyti atvejus, kuriais byla nagrinėjantis teismas gali priimti sprendimą dėl kaltumo nedalyvaujant įtariamajam arba kaltinamajam, su sąlyga, kad įtariamajam arba kaltinamajam:

a) laiku:

i) buvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo

Pakeitimas

2. Valstybės narės gali numatyti atvejus, kuriais byla nagrinėjantis teismas gali priimti sprendimą dėl kaltumo nedalyvaujant įtariamajam arba kaltinamajam, su sąlyga, kad įtariamajam arba kaltinamajam:

a) laiku:

i) buvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo ***aiškiai ir***

informuotas apie numatytą teismo posėdžio laiką ir vietą, **arba jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teismo posėdžio laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teismo posėdį;**

ir

ii) buvo pranešta, jog sprendimas gali būti priimtas, net jeigu jis neatvyks į teismo posėdį;

arba

b) žinodamas apie numatomą teismo posėdį, asmuo įgaliojo savo arba valstybės paskirtą advokatą jį ginti teismo posėdžio metu ir tas advokatas teismo posėdžio metu jį iš tiesų gynė.

nedviprasmiškai informuotas apie numatytą teismo posėdžio laiką ir vietą

ir

ii) buvo pranešta, jog sprendimas gali būti priimtas, net jeigu jis neatvyks į teismo posėdį,

ir

b) žinodamas apie numatomą teismo posėdį, asmuo įgaliojo savo arba valstybės paskirtą advokatą jį ginti teismo posėdžio metu ir tas advokatas teismo posėdžio metu jį iš tiesų gynė.

Or. fr

Pagrindimas

Baudžiamasis procesas, vykstantis nedalyvaujant kaltinamajam, savaime yra kaltinamojo procesinių teisių pažeidimas. EŽTT praktika aiškiai rodo, kad asmens fizinis dalyvavimas procese yra EŽTK 6 straipsnio 1 ir 3 dalyse įtvirtinta pagrindinė teisė. Todėl būtina itin griežtai apriboti atvejus, kai teismo sprendimas gali būti priimtas in absentia.

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl direktyvos 8 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Valstybės narės negali numatyti galimybės bylą nagrinėjančiam teismui priimti sprendimą dėl kaltumo įtariamajam arba kaltinamajam nedalyvaujant, nebent už nusikalstamą veiką, dėl kurios iškelta ši byla, skiriama bauda, ir jokiais aplinkybėmis negali numatyti šios galimybės, jei už šį pažeidimą baudžiama laisvės atėmimo bausme.

Pagrindimas

Baudžiamasis procesas, vykstantis kaltinamajam nedalyvaujant, savaime yra kaltinamojo procesinių teisių pažeidimas. EŽTT praktika (2006 m. kovo 1 d. Sprendimas Sejdivic prieš Italiją; 2005 m. kovo 24 d. Sprendimas Stoichkov prieš Bulgariją) aiškiai rodo, kad asmens fizinis dalyvavimas procese yra EŽTK 6 straipsnio 1 ir 3 dalyse įtvirtinta pagrindinė teisė. Todėl būtina itin griežtai apriboti atvejus, kai teismo sprendimas gali būti priimtas in absentia.

Pakeitimas 42

**Pasiūlymas dėl direktyvos
9 a straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9a straipsnis

Pažeidžiami asmenys

Valstybės narės užtikrina, kad taikant šią direktyvą būtų atsižvelgiama į specialiuosius pažeidžiamų asmenų poreikius, kai jie tampa įtariamaisiais arba kaltinamaisiais.

Pagrindimas

Reikalinga nuostata, kurios tikslas – apsaugoti pažeidžiamus asmenis taikant šią direktyvą. Be to, ji yra daugelyje kitų veiksmų plano, skirto įtariamųjų ir kaltinamųjų procesinėms teisėms baudžiamosiose bylose stiprinti, direktyvų.

Pakeitimas 43

**Pasiūlymas dėl direktyvos
10 straipsnio 2 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Bet kokie įrodymai, gauti pažeidžiant šio 6 ir 7 straipsnių nuostatas, yra

nepriimtini.

Or. fr

Pagrindimas

Cet amendement est en lien avec les amendements proposés aux articles 6§4 et 7§4. Il se fonde sur la Convention des Nations Unies contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants du 10 décembre 1984 et son article 15 qui dispose que "tout État partie veille à ce que toute déclaration dont il est établi qu'elle a été obtenue par la torture ne puisse être invoquée comme un élément de preuve dans une procédure, si ce n'est contre la personne accusée de torture pour établir qu'une déclaration a été faite", sur l'observation générale n°20 du Comité des Droits de l'Homme des Nations Unies qui dispose qu'il "importe que la loi interdise d'utiliser ou déclare irrecevables dans une procédure judiciaire des déclarations et aveux obtenus par la torture ou tout autre traitement interdit", ainsi que sur la jurisprudence de la CEDH (arrêt de la Grande Chambre Gäfgen c. Allemagne 2005, arrêt El-Haski c. Belgique, 2012...).

Pakeitimas 44

**Pasiūlymas dėl direktyvos
11 a straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

11a straipsnis

Pranešimas

Komisija ne vėliau kaip [2 metai nuo perkėlimo termino] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama, kokių mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų šiai direktyvai įgyvendinti.

Or. fr

Pagrindimas

Kitose veiksmų plano, skirto įtariamųjų ir kaltinamųjų procesinėms teisėms baudžiamosiose bylose stiprinti, direktyvose nustatyta ši Europos Komisijos ataskaitos prievolė.

AIŠKINAMOJI DALIS

Pranešėja palankiai vertina tai, kad Komisija pateikė galutinį procesinių teisių rinkinį, į kurį įtraukti trys pasiūlymai dėl direktyvų, priimti patvirtinus tris pirmąsias Europos Sąjungos veiksmų plano, skirto įtariamųjų ir kaltinamųjų procesinėms teisėms baudžiamosiose bylose stiprinti¹, priemones. Šios trys direktyvos sudarys sąlygas baigti kurti esamą ES teisinę bazę, susijusią su įtariamųjų ir kaltinamųjų teise į gynybą baudžiamuosiuose procesuose visoje Europos Sąjungoje. Tai pagrindinės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti teisingą bylos nagrinėjimą visoje Europos Sąjungoje ir visišką teisės į gynybą pagarbą, kaip įtvirtinta ES Sutartyse, yra ES pagrindinių teisių chartija ir Europos žmogaus teisių konvencija (EŽTK).

Todėl pranešėja palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos, *kuria siekiama užtikrinti tam tikrus nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme elementus*. Nekaltumo prezumpcija yra viena pagrindinių teisių ir esminis principas siekiant išvengti savavališkumo ir bet kokio piktnaudžiavimo baudžiamuosiuose procesuose, be to, tai principas, kuriuo saugoma teisė į teisingą bylos nagrinėjimą pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 6 straipsnį, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 48 straipsnį, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją. Šis pasiūlymas dėl direktyvos ypač svarbus, nes šiuo metu daugelyje Europos Sąjungos valstybių narių įtariamųjų ir kaltinamųjų teisių apsauga sumažėjusi ir prasčiau laikomasi nekaltumo prezumpcijos principo.

Tačiau pranešėja mano, kad Komisija iškėlė pernelyg mažus tikslus ir, jos nuomone, pirminio pasiūlymo užmojai nepakankamai platūs, todėl kyla pavojus, kad derinant nacionalines nuostatas bendras reikalavimų lygis taps žemesnis. Be to, tam tikros pirminio pasiūlymo nuostatos yra diskutuotinos arba netgi nepriimtinos, kaip antai 17 konstatuojamoji dalis, kurioje minima galimybė valdžios institucijoms pasinaudoti prievarta. Todėl pranešėja siūlo keletą pirminio pasiūlymo pakeitimų, kuriais visais siekiama bendro tikslo – padidinti įtariamųjų ir kaltinamųjų apsaugą Europoje.

Pirmuoju pakeitimu visų pirma pabrėžiamas poreikis pateikti nuorodas į Europos žmogaus teisių konvenciją, ES pagrindinių teisių chartiją, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją.

Kitais pakeitimais siekiama patikslinti direktyvos taikymo sritį: asmenis, kuriems ji taikoma (direktyva turi būti taikoma juridiniams asmenims, nes juridinių asmenų baudžiamieji procesai turėtų būti traktuojami taip pat kaip ir fizinių asmenų; ji taip pat turi būti taikoma šaukimą gavusiems arba kaip liudytojams apklausiamiems asmenims, kurie vykstant apklausai tampa arba gali tapti įtariamaisiais), laiką, kuriuo ji taikoma (direktyva turi būti taikoma nuo to momento, kai asmuo yra įtariamasis arba apkaltinamas, visais proceso etapais iki pat jo pabaigos) ir jos materialinę taikymo sritį (direktyva turi būti taikoma tais atvejais, kai ginčas patenka į baudžiamąją sritį, kaip apibrėžta EŽTT).

Pasiūlymo dėl direktyvos 4 straipsnis yra pagrindinė nuostata, kuria siekiama apsaugoti

¹ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos rezoliucija dėl veiksmų plano, skirto įtariamųjų ar kaltinamųjų baudžiamuosiuose procesuose procesinėms teisėms stiprinti (2009/ C 295/01).

įtariamuosius ar kaltinamuosius nuo išankstinių pareiškimų apie kaltumą . Tačiau trumpoje šio straipsnio formuluotėje nepateikiama pakankamai gairių, kaip šią apsaugą taikyti. Pranešėjos siūlomais pakeitimais siekiama patikslinti šio straipsnio turinį ir tiksliau nurodyti asmenis bei institucijas, kuriems taikomas viešų pareiškimų apie kaltumą draudimas iki apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo. Be to, žiniasklaida ir spauda nuolat pažeidžia nekaltumo prezumpciją. Būtina užtikrinti, kad valstybės narės turėtų tinkamus teisės aktus, kurie užkirstų kelią šiam pavojui.

Principas, pagal kurį kad prievolė įrodyti tenka kaltintojui, o bet kokia abejonė kaltumu turėtų būti vertinama įtariamojo arba kaltinamojo naudai remiantis principu *in dubio pro reo*, įtvirtintą 5 straipsnyje, yra itin svarbus siekiant užtikrinti teisę į teisingą bylos nagrinėjimą. Todėl pranešėja mano, kad tikro prievolės įrodyti perkėlimo principo įtraukimas į 2 straipsnio 5 dalį, t. y. į teisėkūros procedūra priimamo teisės akto dėstomąją dalį, yra pavojingas.

Teisė tylėti, teisė savęs neapkaltinti ir neduoti parodymų prieš save, nustatytos 6 ir 7 pasiūlymo dėl direktyvos straipsniuose, taip pat yra esminiai nekaltumo prezumpcijos elementai. Svarbu tiksliai nurodyti, kad teisė tylėti nereiškia, kad atsisakymas kalbėti nėra nusikaltimas. Ji reiškia, kad teisėjas posėdyje sprendamas dėl asmens kaltumo negali daryti jokių išvadų iš to, kad jis tyli. Pranešėja palankiai vertina 6 straipsnio 4 dalį ir 7 straipsnio 4 dalį, kuriuose nustatyta taisyklė, kad įrodymai, gauti pažeidžiant šių straipsnių nuostatas, teisme nepriimami. Šis principas turėtų būti išlaikytas ir sustiprintas. Bet kokie įrodymai, gauti pažeidžiant teisę savęs neapkaltinti ir neduoti parodymų prieš save, nustatytą šios direktyvos 6 straipsnyje, arba pažeidžiant teisę tylėti, nustatytą šios direktyvos 7 straipsnyje, iš tiesų teisme turi būti nepriimami. Jei baudžiamajame procese naudojami pareiškimai arba įrodymai, gauti pažeidus šias teises, visas procesas automatiškai tampa neteisingas.

Galiausiai, teisė dalyvauti teismo nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme yra esminis nekaltumo prezumpcijos elementas, ir ją šiuo metu saugo tik ES teisės aktai, susiję su Europos arešto orderiu, ir pamatinis sprendimas dėl baudžiamosiose bylose *in absentia* priimtų sprendimų vykdymo abipusio pripažinimo. Pasiūlymas dėl direktyvos suteikia galimybę padidinti šios priemonės teikiamą apsaugą ir užtikrinti, kad visi baudžiamuosiuose procesuose kaltinami ir įtariamieji asmenys galėtų ja naudotis. 8 straipsnio 2 dalyje nurodomi atvejai, kada sprendimas dėl kaltumo gali būti priimamas nedalyvaujant įtariamajam arba kaltinamajam, turi būti itin griežtai apriboti.